

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

**Pauli Laymanni e Societate Iesu Jus Canonicum
Commentario Perpetuo Explicatum**

Et Uberi Non Minus Ac Varia Qvam Clara Et Solida Doctrina Illustratum

Commentarius In Librum III. Decretalium

Laymann, Paul

Dilingae, 1698

Capitulum V. Inter quatuor.

[urn:nbn:de:hbz:466:1-62482](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-62482)

hic n. 2. in Canonico foro non servari, cum neque verum sit, quod docuit *I. C. in l. 2. cod. de relig. &c.* locum religiosum & sacrum fieri, ita ut vendi non possit, eo solum, quia corpus hominis mortui illatum est, vel in eo sepultum manet.

² Notandum secundò. Hospitale, quod sine Episcopi auctoritate erectum est, destrui, vel in alium usum liberè converti potest. Ita sumitur ex hoc *c.* per sensum contrarium, & docuit *Abbas hic n. 3. Gloss. in Clement. quia S. ult. verb. altare hoc sit.* Id verò sic intelligi debet, si aliquis domum ad suscipiendos pauperes, & peregrinos destinârit, absque foundationis obligatione, quòd revocare, & immutare possit; secus autem, si hospitale fundavit, seque donatione inter vivos facta ei obligavit: si verò fundatio per modum dispositionis mortis causâ facta fuit, & ante mortem revocata non fuit, hæres implere cogitur, & ad id Episcopus compellere potest, cum sit causâ pia, tamen si hospitale sine Episcopi auctoritate constitutum sit, & ideò locus sacer non censetur.

³ Notandum tertio. Templi utensilia, tamen si benedictionem non habeant, ad usum profanum adhiberi nunquam debent *c. ligna 38. & c. sequente dist. 1. de consecratione.* est enim regula generalis *51. in 6. semel Deo dicatum non est ad humanos usus transferendum ulterius*: quare nec monasteria, cum inter sacra loca numerentur, in Laicorum habitacula, seu domos privatas, seu non religiosas converti possunt. *c. qua semel 4. & c. sequente causa 19. q. 3.* Idem igitur in hoc *c.* deciditur de hospitali, si Episcopi auctoritate erectum, ideòque sacer locus sit, non posse amplius in domum profanam mutari, aut usibus profanis applicari. Id verò non rectè docuit *hic Abbas n. 5.* eos malè agere, qui vestes pretiosas, v. g. nuptiales, Ecclesiæ donant, ut exinde casulæ, & vestes sacræ conficiantur, cum id nullo jure prohibi tum sit, & per se sit opus pium, & nullâ circumstantiâ deonestetur, quandoquidem dedicatio ad pium usum, super-

veniens benedictio, ex profano sacrum, & religiosum efficit.

CAPITULUM V.

Inter quatuor.

PARAPHRASIS.

Ex Innoc. III. quæsit Patriarcha Constantinop. num monasteria mutari possint in Collegia Canoniorum secularium. Respondet Papa, quamdiu monasteria per Religiosos ordinata possunt manere, non sunt transferenda ad Clericos seculares; sed si regulares defuerint, quòd in eorum defectum monasteria per Clericos seculares ordinari possint.

SUMMARIUM.

Episcopo non est concessum monasteria transferre ad seculares Clericos, quamdiu per regulares ordinata manere possunt.

Notandum. Episcopo non est concessum, monasteria, in quibus Religiosi sunt, transferre ad Clericos seculares, quamdiu ea per regulares ordinata manere possunt. Ita intellexit *Gloss. & Abbas hic*, nam uti ex integra lectione apparet in monasterijs, erant Religiosi aliqui, sed non sufficiente numero, aut qualitate, ita, ut ea reformatione indigerent, quam Patriarcha facere volebat per Canonicos seculares: hoc itaque in casu reformationem, & ordinationem Episcopus facere debet per Religiosos ejusdem monasterij, si fieri possit; in defectum eorum advocandi sunt Religiosi ex alijs ejusdem Ordinis monasterijs, prout habetur *in c. relatum 7. ne Clerici vel Monachi* propterea quòd Episcopus, seclusâ necessitate, statum Ecclesiæ mutare non possit. Sin autem per ejusdem Ordinis Religiosos reformatio institui non possit, tunc ijs, qui in monasterio sunt, alibi collocatis, ordinatio fieri debet per alios Religiosos. Sin denique necessitas postulet, quia per regulares, sive ejusdem, sive alterius Ordinis

Monasterium ordinari non potest, tunc collocandi sunt Clerici Sæculares, uti colligitur ex hoc c. & tradunt hic *And. & Abbas*. Sermo autem est de Episcopo; at verò Pontifex ex justa causa potest licite monasterium, si v. g. ejus professi malè vivant, ijs amoris, assignare Clericis Sæcularibus, uti *Abbas hic* monet c. 6.

CAPITULUM VI.

Constitutus.

PARAPHRASIS.

Orta lite inter Episcopum Albanensem & Monasterium Cryptæ Ferratæ de Jure Episcopali, contententibus Monachis, Ecclesias ad suum Monasterium pertinentes, eidem concessas fuisse à prædecessore Episcopo cum omni jure Episcopali in emphyteusin sub annua pensione; & replicante Episcopi Oeconomo, id fieri absque Simonia non potuisse; rescripsit Pontifex, non esse insolitum, ut cum Episcopi concedunt Ecclesias pijs locis, aliquid sibi referent nomine pensionis; unde Monasterium ab omni impetitione Episcopi absolvit.

SUMMARIUM.

1. Super juribus sibi competentibus Episcopus habet fundatam intentionem in Ecclesijs suæ Diocesis, quamvis vi incorporationis, aut patronatus à Religiosis possideantur.
2. Exemptionis privilegium ab Episcopo concedi potest cum Papa confirmatione.
3. Concedens Exemptionem, censum sibi reservare potest in Ecclesia taliter exempta.
4. Verba disponentia accipiunt interpretationem ex subjeçta materia.

Notandum primum. Episcopus habet intentionem fundatam super juribus sibi competentibus in Ecclesia sita in Dic-

cesi, tametsi ea jure incorporationis, aut patronatus possideatur à Religiosis quibuscunque, ut hic apparet, & in c. sequente, & in c. conquerente id. de off. ordinarij & notat *Gloss. & Abb. hic n. 7.* qui addit n. 2. *Innoc. in cit. c. conquerente n. 4.* esse hanc petitionem, seu actionem universalem, in qua absolute necessarium non est res præra specificare: peto jura Episcopalia, debita mihi in Ecclesia ista; vel: peto Ecclesiam cum juribus spiritualibus suis, quæ sita est intra Dioccesin meam: sicut si quis tamquam hæres petat hereditatem, & in omnia jura, & res ejus. *L. 1. & sequentibus ff. de petitione hæred.*

Notandum secundum. Episcopus potest plene, sive quoad omnes articulos Ecclesiam suæ Diocesis à juribus Episcopalibus eximere per modum beneficii. Ita sumi videtur ex hoc Capitulo, sed arbitror necessarium fuisse, ut Papa ex certa scientia hoc exemptionis privilegium confirmaret, cum Episcopus per se talem exemptionem concedere non possit, teste *Innoc. hic n. 2. Gloss. verbo à quocunque & V. confirmavit. Abbas n. 10. Doctores in c. 1. de privilegij n. 6.* contra quosdam, quos citat, & sequitur *Barbosa de off. Episcopi. p. 3. allegatum 19.* Quod verò *Innoc. & Ioan. And. hic* ajunt, ab Episcopo institui posse v. g. Abbatem, tanquam Vicarium suum, ut in Ecclesia omnia agat, vice & jure Episcopi, id verum est, si agat, ut delegatus, & cum dependentia ab Episcopo; at verò ordinarium, atque perpetuum officium vicariatus annexum publici dignitati, vel Prælatuæ, præter ea officia, quæ Canones in Ecclesijs requirunt Episcopum creare non possit, videtur jure ea, quæ docui in *disp. de jurisdic. con. p. 1. & 51.*

Notandum tertium. Prælati Ecclesiastici concedens beneficium exemptionis, vel jurisdictionis Ecclesiasticæ, potest tamen à se in alterum transferens, potest censum aliquem modicum retinere, non ut prædictum, aut in compensationem concessi beneficii, quippe quod spirituale est, atque pro eo